

Dymerksomhed —, og der findes en saadan Udtalelse f. Ex. om Theaterforslaget, at „jo flere Uhykker og Ulemper der er forbundet med Gjenemførelsen af dette Forslag, jo mere maa de afstrække den nærværende Minister fra at gaa ind paa det, fra at tage det Ansvar paa sig at gjenneføre det. Det er altsaa kun forsaavidt en Bestyrtelse, en yderligere Forstærkning af det Middel, der anvendes, jo mere man kan paapege, at det har mange, mange flere Ulemper end dem, der ere anførte i Betænkningen, thi det er ikke fjernet fra Heltallet.“ Med andre Ord, jo galere dette Forslag maatte stille det Hele, desto mere tilfredsstillende det den Hensigt, som Udvalgets Hiertal havde dermed. Den ærede sidste Læser udtalte sig i den Henseende lige saa aabent, idet han nemlig udtrykkelig betegnede nogle af de Forslag, hvorom Tvisten ligger mellem Landsthinget og Regjeringen paa den ene Side og Folkethinget paa den anden Side, som stillede frem som: „Midler til at gjøre Ende paa en Konflikt med Ministeriet, naar intet andet Middel kunde findes.“ Jeg skal et Dieblit vende mig til denne sidste ærede Læser, som ansaa det for at være sin Opgave at inødegaa den Fremstilling af det hele konstitutionelle Spørgsmaal om Finantslovens Stilling, hvormed en Landsthingsmand, der tidligere har beklædt Pladser baade som Indenrigsminister, Finantsminister og Justitsminister, er optraadt ved Finantslovens første Behandling i det andet Thing. Jeg vilde ønske, at dette allerede berømte Foredrag, der altid vil have en varig Plads ved enhver Drøftelse af vor statsretlige Tilstand, havde fundet en noget mere jevnbyrdig Modstander, og at Inødegaaelsen havde vidnet om noget grundigere Studium af de forskellige Spørgsmaal, som knytte sig til denne Sag. (B. Christensen: Tor de sætte Dem paa Dommerstolen derover?) Ja, i den Henseende tillade vi os at sætte os „paa Dommerstolen“ overfor hinanden. Det generer aldrig forskellige Medlemmer at kritisere hinanden indbyrdes, og jeg vil tage mig den Frihed lige saa suldt som de Herrer. Det ærede Medlem kaldte det omtalte Foredrag den vedkommende Politikers „Testamente“, og det kan jo gjerne være, at der til dette Udtryk knyttede sig et vist Ønske om, at det politiske Liv — jeg tror ikke, at man ogsaa tænker paa det menneskelige eller det borgerlige Liv — ikke for længe maatte være belemt med de Gamle, der anlagde saadanne Anstuelser, men at de snart maatte forlade den praktisk-politiske Verden (Modsigelse af Bossen). Vel, det er muligt, at dette ikke har været Meningen; dersom Meningen da har været den anden, nemlig at det er et politisk Testament, som i et meget betydningsfuldt Dieblit af vort politiske Liv er fremkommet fra den Mand, der har været Ordfører for Grundloven af 5te Juni 1849 paa et Tidspunkt, da Mange af dem, der nu føre det meget store Ord i disse Spørgsmaal, vilde have

været ganske ube af Stand til enten praktisk eller theoretisk at virke for disse Anstuelser's Gjenemførelse, været Ordfører paa en Tid, hvor det gjaldt om at skrive en Lov, der kunde være Bæver af Landets Udvikling — dersom Meningen har været at fremhæve Betydningen af, at denne Grundlovens Ordfører nu efter lang Tids Forløb, efter en hel Menneskealder udtaler sig paa sig for sin Medborgere om de mange store og vigtige Spørgsmaal, der nu ere gjorte til Gjenstand for Strid, og fremfætter for dem, hvad der gjerne kan kaldes et „Testamente“ i denne politiske Forstand — dersom det er dette, det ærede Medlem har ment, saa skal det være mig en Fornøjelse at slutte mig til ham, og jeg haaber da, at dette Testament maa kunne faae den rette Indflydelse langt ud over det nuværende Dieblit og maa kunne blive i kommende Tider en virkelig Ariadne- Traad gennem de store Vanskeligheder, som bestandig ville stige og voxe, fordi de ærede Herrer, idet de kun sætte Blikket paa den ene Side af det politiske Liv, mere og mere opblinde hinanden i at tro, at det er dem, der ere de Angrebne, at det er dem, som værges sig, medens det i Virkeligheden er dem, som føre Angrebet og optræde helt igennem offensivt (Ufrydelse). Ja, disse Ting ere jo aldeles ikke afsjorte ved nogen som helst Læser. Deres Læser veier saa uendelig Lidt i Bægttskaalen, naar en Gang Historien skal skrives om, hvorledes det gik til med denne politiske Konflikt i Danmark (Kjer: Hvem skal skrive den?). Denne Historie vil ikke blive skreven af det ærede Medlem og heller ikke af mig; den vil som al politisk Historie blive skreven af den folkelige Bevidsthed, som pleier at være stærk nok til at gennemlede de lidenskabelige Dieblitte, af den sunde Sands, der fortaar at glemme alt det Tilfældige og Opstruede, for at finde det Varige og altid Sande. Denne Magt vil en Gang skrive denne Historie og komme til at udtale sig om de Punkter, der nu ligge os imellem. Det ærede Medlem for Præsts Amt's 6te Valgtreds (Bossen), til hvem jeg vender tilbage, vilde, for at inødegaa den omtalte Fremstilling af den nævnte Politiker, give os et Villed af, hvorledes det var gaaet til, at vi havde Forsatningen, som den nu ligger for. Han skildrede det saaledes, at vi i Forsatningen af 18de November 1863 havde et Normalbudget og visse Regler for, hvorledes Finantslovens Behandling skulde foregaa, men at vi saa i 1866 forandrede dette og fik den Tilstand, vi nu have. Han spjede yderligere til, at der havde været en stærk Kamp netop for at blive af med Fællesforsatningens Normalbudget, og at man kun paa Betingelse af, at man fik den nuværende Ordning af Finantslovs-spørgsmaalet, var gaaet ind paa den forandrede Sammenfætning af Landsthinget. Dette afviger en Del fra, hvad der staar for min Grindring; thi den fortæller mig ikke Noget om, at der har været en saa stærk